

jej nelze pokládati za zemědělce ve smyslu § 1 č. 1 vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n., neboť ani netvrdil, že se vyživuje vůbec nebo převážně na vlastních pozemcích nebo pozemcích zpachtovaných po případě daných do užívání. Skutečnost, že se živí se svou manželkou hospodařením na jejích pozemcích, nečiní jej ještě zemědělcem podle vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle § 1, odst. 1, č. 2 vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. jsou zemědělci též fyzické osoby, které hospodaří na zemědělských pozemcích vlastních, zpachtovaných nebo daných jim do užívání a vyživují se vůbec nebo převážně z výtěžků tohoto hospodaření a z výtěžku prací v zemědělském nebo jiném podnikání, nejde-li o práce převážně duševní. Když tedy dovolací rekurent hospodaří na vlastním pozemku, ať již je sebe menším, a mimo to koná práce ve větším zemědělském podniku své manželky, a když se při tom vyživuje jedině z výtěžků obou těchto hospodářství, jest ho pokládati za zemědělce ve smyslu uvedeného ustanovení, a nezáleží na tom, že zdrojem jeho výživy je převážně výtěžek prací v zemědělském podnikání jeho manželky, neboť není podkladu pro domněnku, že by jeho práce v hospodářství manželčině byla převážně duševní.

Čís. 15799.

Kdy se k porušení povinnosti uložené pojistníkovi všeobecnými pojistnými podmínkami, aby jeho údaje o skutečnostech důležitých pro přijetí pojistného návrhu byly pravé a úplné a aby nic vědomě nezamlčel, nevyžaduje, aby pojistník jednal přímo lstivě, nýbrž stačí pouhé objektivně nepravé údaje o dotčených skutečnostech.

(Rozh. ze dne 4. února 1937, Rv II 222/35.)

Antonín F., který zemřel 2. října 1931, uzavřel se žalovanou pojišťovnou pojistnou smlouvu pro případ úmrtí na 50.000 Kč. Dle tvrzení žalující záložny má býti tato pojištěná suma vyplacena Anně R-ové, jež tuto pohledávku postoupila žalobkyni a žalovaná byla o tom zpravena dopisem ze 7. listopadu 1931. Žalované bylo oznámeno též úmrtí dopisem z 19. října 1931, avšak žalovaná oznámila dne 13. prosince 1931 žalující záložně, že odmítá vyplacení pojištěné sumy. Proti žalobě na zaplacení pojistné částky namítla žalovaná pojišťovna mimo jiné, že pojištěncův nárok z pojistné smlouvy zanikl proto, že jí pojištěnec při sjednání pojistné smlouvy vědomě zamlčel svůj zdravotní

stav, prohlásil, že není stížen chronickou chorobou, neuvedl, že jeho otec zemřel na tuberkulosu a strýc v blázinci, popřel, že jeho přihláška za životní pojištění byla jiným ústavem zamítnuta, a že byl zamítnut několika pojišťovnami pro alkoholismus, popřel, že by byl v léčení v nemocnici, v sanatoriu nebo v jiném léčebném ústavě, ač byl pro alkoholismus v ústavu choromyslných a v poslední době v nemocnici (§ 10 všeob. poj. podm.). Nižší soudy, vzavše za prokázanou tuto námitku, zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Závazky žalované pojišťovny z pojištění Antonína F-a byly by zanikly podle § 10 všeob. poj. podm. již proto, že po nastoupení příhody pojistné vyšlo najevo, že pojistník učinil údaje objektivně nesprávné; tím více to platí, když údaje pojistníkovy byly vědomě nesprávné a neúplné, neboť v tomto případě nebyla pojišťovna již podle § 870 obč. zák. povinna dodržeti smlouvu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle všeobecně platné zásady o poctivosti styku jest povinností pojistníka, aby na dotaz o skutečnostech, které jsou důležité pro rozhodnutí pojišťovny, zda pojistný návrh přijímá nebo odmítá, odpověděl pravdivě. Proto nestanoví zákon o pojišťovací smlouvě č. 501/1917 ř. z., jaké právní účinky vznikají zamlčením nebo nesprávným udáním takových okolností, nýbrž ponechává to úmluvě stran tak, že vyhrazuje pojišťovně, aby do všeobecných pojišťovacích podmínek pojala průpadní doložky podle § 32 uvedeného zákona. Taková doložka jest uvedena v § 10 písm. c) všeobecných pojišťovacích podmínek, z něhož jest patrné, že pojistníku jest uložena závaznost učiniti jak v pojistném návrhu, tak vyšetřujícímu lékaři pravé a úplné udání k otázkám důležitým pro přijetí pojistného návrhu a nic vědomě nezamlčeti. Učinil-li pojistník nepravá nebo vědomě neúplná udání a zamlčel-li vědomě okolnosti důležité pro přijetí návrhu, spojuje s tím § 10 bod c) pojišťovacích podmínek právo pojišťovny odepřítí platnost pojistky. Nevyžaduje se tudíž přímo lstivé jednání, které by zprostilo již podle § 870 obč. zák. druhou smluvní stranu plnění smlouvy, nýbrž stačí pouhé nepravé udání, tedy objektivně nepravé udání, a takové udání jest v souzeném případě obsaženo již v údaji, že pojistník neprodělal žádné pozoruhodné nemoci. Ale i kdyby šlo o pouhé neúplné udání nebo o zamlčení důležité okolnosti, k čemuž se vyžaduje vědomí pojistníka o nesprávnosti, byl rovněž splněn předpoklad § 10 písm. c) všeob. pojišťovacích podmínek, poněvadž ani tu se nepředpokládá úmysl lstivý, nýbrž pouhé vědomí, že udání není úplné, anebo vědomí pojistníka, že skutečně něco důležitého zamlčel. A o tomto vědomí pojistníkově, i o jeho vědomí, že se jeho neúplné udání nebo zamlčení týkalo důležitých okolností pro přijetí návrhu, nemůže býti pochybnosti hledíc k zjištěnému skutkovému stavu věci.